

Eindexamenreglement & Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

H.A.V.O.- 4

Schooljaar 2009-2010

**Bonhoeffer College
Locatie van der Waalslaan**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	blz. 3
2. Eindexamenreglement	blz. 4
3. Hoogtepunten uit het PTA	blz. 17
4. Het PTA per vak	blz. 19

INLEIDING

Beste leerling,

Dit schooljaar start je in 4 havo. Een leerlaag met dit jaar ongeveer 110 leerlingen, die op verschillende manieren een startbewijs voor 4 havo behaald hebben. Ik laat je hieronder de samenstelling van de huidige leerlaag zien, om je een beeld te geven van deze verschillende manieren:

- Via 3 havo
- Via 3 vwo
- Via 4 vmbo-T
- Via doubleren in 4 havo
- Via 4 vwo
- Externe aanmeldingen door verhuizing e.d.

Je zult dit schooljaar niet alleen nieuwe docenten leren kennen, maar ook veel nieuwe leerlingen. Er liggen voor jullie veel uitdagingen op het gebied van vriendschap en studie. Ik wil je van harte welkom heten in klas 4 havo en je alvast veel succes wensen, ook namens je docenten.

In klas 4 havo begin je met je schoolexamen. Het centraal schriftelijk examen aan het einde van 5 havo lijkt nog ver weg, maar de behaalde schoolexamencijfers in 4 havo tellen mee voor je eindcijfer. Voor een aantal vakken is het eindcijfer van 4 havo zelfs het cijfer dat straks op je cijferlijst zal staan.

Het document dat je nu in handen hebt vertelt je alles over het schoolexamen. Op school wordt dit document het PTA-boekje genoemd, waarbij PTA staat voor programma van toetsing en afsluiting. Je mentor zal dit boekje tijdens de mentorlessen met je doornemen. Het is ook verstandig om het boekje met je ouder(s)/ verzorger(s) door te nemen. Zo kunnen zij ook zien waar je mee bezig bent.

Tijdens dit schooljaar zul je een groot aantal schoolexametoetsen maken. Ze lijken vaak op een proefwerk en worden meestal tijdens de reguliere lessen afgenomen. Je kunt een beperkt aantal van deze toetsen herkansen. De herkansingen vinden dit schooljaar in april plaats. Aan het einde van het schooljaar is er een toetsweek.

Tijdens dit schooljaar maak je ook schoolexamenwerk, de zogenaamde praktische opdrachten en handelingsdelen, bijvoorbeeld het leesdossier. Praktische opdrachten en handelingsdelen kun je het beste vergelijken met werkstukken en scripties. Het verschil tussen deze twee is de beoordeling. Voor een praktische opdracht krijg je een cijfer. Voor een handelingsdeel ontvang je een beoordeling: naar behoren of niet naar behoren. Niet naar behoren betekent dat je het werk zult moeten verbeteren want alle handelingsdelen moeten naar behoren zijn afgesloten voor je mee mag doen aan het centraal schriftelijk eindexamen.

Het is verstandig om het eindexamenreglement en de regeling praktische opdrachten goed door te lezen. Dit document beschrijft je rechten en je plichten ten aanzien van het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen. Ook de herkansingsregels voor de toetsen kun je hier vinden.

In het onderdeel "PTA per vak" staat voor elk vak beschreven hoe het programma voor de vierde klas is opgebouwd. Je vindt daar de volgende gegevens:

- Het aantal schriftelijke toetsen
- Het aantal praktische opdrachten
- Beschrijving van de handelingsdelen
- Het gewicht van een opdracht. Voor hoeveel procent telt dit mee in het schoolexamencijfer.
- De herkansingsmogelijkheid
- De stofomschrijving

Bewaar dit boekje goed en nogmaals veel succes in 4 havo!

Met vriendelijke groeten,

Mevrouw E.C.F. Kamp-Poorthuis
Afdelingsleider Havo Bovenbouw (klas 3 t/m 5)

EXAMENREGLEMENT

Eindexamenreglement schooljaar 2009-2010 voor het VWO en HAVO, locatie Van der Waalslaan, inclusief de wijzigingen in verband met de regelgeving voor de Vernieuwde Tweede Fase.

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1

Begripsbepalingen

de wet:	deel I van de Wet op het voortgezet onderwijs;
onze minister:	de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
informatie beheer groep:	de informatie beheer groep, genoemd in de wet verzelfstandiging informatiseringsbank;
Inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 113 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolleider:	De in het schoolleiderstatuut genoemde eindverantwoordelijke voorzitter van de centrale directie of de rector van een school;
schoolleiderstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 32c Wet op het Voortgezet Onderwijs;
mandaat:	het doen uitoefenen door de schoolleider van aan het College van Bestuur wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur;
submandaat:	het doen uitoefenen door een lid van de directie cq. de teamleider, van aan de schoolleider cq. het lid van de directie (door)gemandateerde taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider cq. het lid van de directie;
school:	een school voor v.w.o., een school voor h.a.v.o., een school voor m.a.v.o., een school voor v.b.o.;
vwo:	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
schooljaar:	het tijdvak dat aanvangt op 1 augustus van enig jaar en eindigt op 31 juli van het daaropvolgende jaar;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
vakken:	wat het vwo en het havo betreft: vakken en andere programmaonderdelen;
kunsvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
algemene vakken:	vakken niet zijnde afdelingsvakken genoemd in artikel 26h,

	respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid van het Inrichtingsbesluit WVO.;
profielwerkstuk:	het in artikel 5a bedoelde profielwerkstuk;
toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van de wet;
secretaris:	het personeelslid dat in de betreffende locatie/sector conform artikel 4, lid 2 is aangewezen als secretaris van het examen;
eindexamen:	een examen in het geheel van de voor het desbetreffende eindexamen voorgeschreven vakken. Hieronder wordt het Centraal Examen (CE) en het Schoolexamen (SE) gezamenlijk verstaan
centraal examen:	het deel van het eindexamen dat centraal wordt afgenomen volgens een door het CEVO, namens de Minister, vastgesteld rooster;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
herkansen: of herkansing:	het opnieuw afleggen van een eerder gedaan examen; het opnieuw dan wel alsnog deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
herexamen:	- het herkansen van een toets van het centraal examen
herexamen schoolexamen:	- het herkansen van een vak waarvoor geen centraal schriftelijk examen bestaat
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
minderjarigheid:	Als een kandidaat jonger is dan 18 jaar: de ouders/verzorgers zijn verantwoordelijk;
verhindering:	Afwezigheid met opgaaf van reden;
fraude:	Het op arglistige wijze geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
staatsexamencommissie:	een commissie als bedoeld in artikel 60 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
CEVO:	de centrale examencommissie vaststelling opgaven, genoemd in artikel 39 van de wet;
combinatiecijfer:	het rekenkundig gemiddelde van de "kleine vakken" dat meetelt in de "zak-slaagregeling".

HOOFDSTUK II ALGEMEEN DEEL

Artikel 2 Examenreglement

De schoolleider stelt voor de school een examenreglement vast aangepast aan de organisatie van de inrichting van het onderwijs en de begeleiding op de school. Het examenreglement omvat procedurele en organisatorische regelingen ter uitvoering van het schoolexamen en het centrale examen als mede inhoudelijke bepalingen.

Artikel 3 Toelating tot het eindexamen

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen.
2. Kandidaten die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen onder voorwaarden in de gelegenheid worden gesteld aan de school examen af te leggen.

Artikel 4 Afnemen eindexamen

1. De schoolleider en de examinatoren nemen het examen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.
2. De schoolleider wijst een van de personeelsleden aan tot secretaris van het examen.

Artikel 5 Indeling eindexamen; profielwerkstuk

1. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
3. Het profielwerkstuk heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Tenminste één van deze vakken heeft een omvang van 440 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo.
Het profielwerkstuk wordt beoordeeld aan de hand van beoordelingscriteria die binnen de school worden vastgesteld en vooraf aan de leerlingen bekend gemaakt.
De beoordeling wordt uitgedrukt in een cijfer, dat verwerkt wordt in een vakcijfer zoals beschreven in artikel 26, lid 1.
Het profielwerkstuk moet derhalve voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen afgerond en beoordeeld zijn.
4. Het profielwerkstuk maakt deel uit van het zgn. combinatiecijfer.

Artikel 6 Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid, dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing, schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de schoolleider* maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meerdere onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen.

3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is en ingeval van mandaat aan de schoolleider.

4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken.

De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en aan de inspectie.

Adres van de Commissie van Beroep : Postbus 864; 7550 AW Hengelo.

De Commissie van Beroep wordt uit de volgende 6 personen samengesteld:

- dhr. F. van Dijk
- mw. mr. H. Scholten
- dhr. ir. J. Brouwer
- mw. mr. A.E.W. de Rouw
- mw. mr. J.G.H. Borgdorff
- dhr. J.P.M. Huijsmans

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
1. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  2. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijktens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  3. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
4. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander), tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
5. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht afwezig zijn bij een toets;
6. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 7 Examenprogramma

1. De Minister van OC&W stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken en andere programma-onderdelen die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de onderwijssoorten, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.

Artikel 8 Keuze van eindexamenvakken

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voor zover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Voor wie niet als leerling is ingeschreven, geldt deze keuze voor zover de schoolleider hen tot het examen in die vakken toelaat.
2. De kandidaten kunnen voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die ten minste tezamen een eindexamen vormen.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op kandidaten die deeleindexamen afleggen.

Artikel 9 Examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting

1. Vóór 1 oktober stelt de schoolleider een programma van toetsing en afsluiting vast dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar. In het PTA wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst;
  - de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen;
  - de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt;
  - de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen aanvangen, de herkansing daaronder begrepen;
  - de wijze van herkansing van het schoolexamen;
  - welke hulpmiddelen en faciliteiten voor een bepaalde specifieke doelgroep leerlingen beschikbaar worden gesteld alsmede
  - de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
2. Het examenreglement wordt door de schoolleider vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de web-site van de school en ter inzage gelegd op een voor een ieder toegankelijke plek in de school.
3. Het programma van toetsing en afsluiting (PTA), inclusief een samenvatting van het examenreglement, wordt vóór 1 oktober door de schoolleider toegezonden aan de inspectie, geplaatst op de website van de school en waar nodig verstrekt aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn aan hun ouders/verzorgers.

HOOFDSTUK III HET SCHOOLEXAMEN

Artikel 10 Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt.
2. Het gehele schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit geldt dus voor alle toetsen, handelingsdelen, praktische opdrachten en het profielwerkstuk.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen zo spoedig mogelijk aan de inspectie.
5. een leerling die een onderdeel van het schoolexamen voor welk vak en/of onderdeel dan ook niet afgerond heeft, heeft het schoolexamen niet afgerond en mag dus voor geen enkel vak deelnemen aan het centraal examen.

Artikel 11 Mededeling beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de schoolleider op een nader vast te stellen tijdstip aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
  - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
  - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;

Artikel 12 Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer voor het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid worden de vakken culturele en kunstzinnige vorming en het vak lichamelijke opvoeding beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. Voor de kleine vakken en het profielwerkstuk geldt dat het rekenkundig gemiddelde van deze vakken wordt gemiddeld tot het combinatievak. Voor de havo zijn dit de vakken maatschappijleer en levensbeschouwing. Voor het vwo zijn dit de vakken maatschappijleer, ANW en levensbeschouwing. In zowel de havo als het vwo telt de beoordeling voor het profielwerkstuk ook mee voor het combinatiecijfer.
5. Het gemiddelde van de samengestelde delen van het combinatiecijfer tellen even zwaar mee. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit hele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij gelegen gehele getal. Een 5,5 wordt dus een 6 en een 5,45 wordt een 5.
6. Geen van de afzonderlijke delen van het combinatiecijfer mag lager zijn dan een 4.

Artikel 13 Herexamen schoolexamen en herkansingen

1. De schoolleider stelt een herkansingsregeling voor afzonderlijke toetsen van het schoolexamen en een regeling voor het eventuele herexamen van het volledige schoolexamen van een vak vast. Deze regelingen maken deel uit van het programma van toetsing en afsluiting.

A. herexamen schoolexamen

2. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die examen of deexamen aflegt, het schoolexamen voor één vak waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. Hij bepaalt ook de stofinhoud.
3. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het tweede lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.
4. Als een leerling een schoolexamenvak heeft afgesloten met een cijfer lager dan een 5,5 dan mag de leerling deelnemen aan een herexamen.
Deze vindt plaats in de herkansingsperiode van het eerste kwartiel nadat het vak is afgesloten.
Dit herexamen ‘kost’ een reguliere herkansing. Hij telt niet als een herkansing van de betrokken periode.
(Het kan dus voorkomen dat een leerling die herexamen over een schoolexamen doet 3 herkansingen maakt in een herkansingsperiode).

B. herkansingen

5. In september in het cursusjaar van 5V, 5H en 6V vindt er een herkansingsperiode plaats over de herkansbare toetsen uit de laatste toetsweek van het voorafgaande schooljaar. Na elke toetsperiode in de examenklas vindt er een herkansingsperiode plaats.
6. In totaal heeft de havo-leerling vijf herkansingsperiodes en de vwo-leerling zeven.
7. In het onderstaand schema onder staat het aantal herkansingen per leerjaar. De herkansingen, genoemd onder lid 4, vallen in het schooljaar waarin de oorspronkelijke toetsen zijn afgenomen.
8. Op de in het examenreglement aangegeven data moeten de leerlingen hun herkansingswensen via de daarvoor bestemde formulieren hebben aangevraagd.
9. Herkansingen kunnen niet worden ingehaald, ook niet bij geoorloofde absentie zoals ziekte.
10. Als de leerling geoorloofd absent is op de herkansingsdag blijft de herkansing gespaard en wordt niet van het quotum afgehaald. Bij ongeoorloofde absentie is de herkansing verbruikt en wordt derhalve van het quotum afgehaald.
11. Bij doubleren komt het herkansingsverleden uit betrokken klas te vervallen. Met andere woorden gespaarde herkansingen komen te vervallen. De leerling krijgt opnieuw het voor dat schooljaar vastgestelde herkansingen aangeboden.

12. Herkansingen van de Cito-luistertoets vinden plaats buiten de reguliere herkansingsperiodes. Een herkansingluistertoets 'kost' een reguliere herkansing. Een leerling mag maximaal 1 keer een CITO-luistertoets herkansen.

Totaal aantal herkansingen

leerjaar	Aantal herkansingen
4H	2
5H	5
4V	2
5V	2
6V	5

Per herkansingsperiode mag de leerling twee herkansingen gebruiken. De leerling mag een herkansing ook sparen. Een voorschot nemen op herkansingen uit het volgende leerjaar mag niet.

Artikel 14 Afwezigheid en te laat komen bij een schoolexamen.

1. De kandidaten dienen al het mogelijke te doen om de verplichtingen genoemd in dit examenreglement na te komen, en zij dienen dat na te laten wat het nakomen van die verplichtingen kan bemoeilijken.
2. Als een kandidaat door ziekte of een andere vorm van overmacht verhinderd is deel te nemen aan een toets van het schoolexamen of examen, laat hij dit zo spoedig als mogelijke weten aan de schoolleider.
Een dergelijk bericht van verhindering dient altijd achteraf, (binnen 2x24 uur) schriftelijk bevestigd te worden, met nauwkeurige vermelding van oorzaak en omstandigheden. (zie hiervoor het formulier in dit PTA-boekje)
3. Het zonder tijdig bericht afwezig zijn bij een toets van het schoolexamen of een toets van het centraal examen kan de schoolleider aanmerken als afwezigheid zonder geldige reden.
N.B. Voor een schoolexamenonderdeel houdt dit in dat de kandidaat moet deelnemen aan het tweede tijdstip dat voor die schoolexamentoets gepland is, dus in de herkansingsperiode. Het kost de kandidaat een herkansing.
4. De kandidaat die naar het oordeel van de schoolleider tengevolge van ziekte of andere vorm van overmacht niet aan een toets van het schoolexamen heeft kunnen deelnemen en dit volgens de regels kenbaar heeft gemaakt, wordt in de gelegenheid gesteld om een vervangende toets af te leggen in de herkansingsperiode. In deze situatie vervalt het herkansingsrecht van betrokken toets maar de toets telt niet als reguliere herkansing.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Voor deze kandidaat geldt de officiële eindtijd.

N.B. Eenmaal gemaakt examenwerk kan niet meer ongeldig worden verklaard, bij voorbeeld door een achteraf ingediende geneeskundige verklaring de kandidaat betreffende.

Artikel 15 Praktische opdrachten

- A. Praktische opdrachten die zijn gebonden aan een periode.
1. Voor de afronding van deze praktische opdrachten zijn de deadlines opgenomen in het PTA. (zie hiervoor ook artikel 17)
  2. Bij sommige vakken wordt de mogelijkheid geboden om de praktische opdracht ruim voor de deadline een eerste maal in te leveren. De docent geeft dan inhoudelijk commentaar. De leerling mag hiermee zijn praktische opdracht verbeteren.
  3. Voor of op de deadline wordt de definitieve versie van de praktische opdracht ingeleverd.
  4. De beoordeling vindt plaats door middel van een cijfer.
N.B. Praktische opdrachten zijn niet herkansbaar.
- B. Praktische opdrachten die op één dag worden gemaakt.
1. Voor deze praktische opdrachten is één deadline opgenomen in het PTA.
  2. Bijsturing en aanwijzingen van de docent vinden plaats op de dag van handeling.
  3. Op de deadline wordt de definitieve versie van de praktische opdracht ingeleverd.
  4. De beoordeling vindt plaats door middel van een cijfer.

Artikel 16 Examendossier

Het schoolexamen voor het vwo en het havo bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.

Artikel 17 Te laat inleveren van schoolexamenonderdelen met een deadline.

Wordt een definitieve deadline overschreden dan wordt er gehandeld volgens de volgende procedure:

- a. De examiner maakt altijd melding van genoemd gegeven bij de afdelingsleider.
- b. De leerling ontvangt zo mogelijk mondeling, maar in ieder geval schriftelijk, bericht van het feit dat hij in gebreke is gebleven. Dit bericht bevat ook de nu te volgen procedure.
- c. De leerling krijgt 5 werkdagen om alsnog de deadline te halen.
- d. Mocht de leerling daar niet aan voldoen, wordt hij wordt geschorst van alle lessen tot het moment dat het werk alsnog moet worden ingeleverd.
- e. Duur van deze periode wordt door de examiner en de afdelingsleider vastgesteld.
- f. In deze periode werkt de leerling van 8.15 uur tot 16.00 uur op school aan de betrokken opdrachten.
- g. De leerling is verplicht aan proefwerken deel te nemen gedurende deze periode.
- h. Het niet inleveren en alsnog moeten afronden van betrokken werk zoals beschreven vanaf lid d, "kost" de leerling een herkansing.

In geval van aantoonbare overmacht is afwijking van deze procedure mogelijk.

HOOFSTUK IV CENTRAAL EXAMEN

Artikel 18 Beoordeling centraal examen

1. De schoolleider doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examiner in het desbetreffende vak. De examiner beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen toe.
2. De examiner drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 39, eerste lid van de wet, onderdeel f. De examiner zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
3. De schoolleider doet de van de examiner ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld toekomen aan de betrokken gecommiteerde.
4. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 39, eerste lid van de wet, onderdeel e, bedoelde beoordelingsnormen en de in artikel 39, eerste lid, onderdeel f van de wet, bedoelde regels voor het bepalen van de score toe.

Artikel 19 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door de staatsexamencommissie.
4. Onze minister kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het eindexamen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door de staatsexamencommissie.

Artikel 20 Opgave kandidaten centraal examen

1. De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Informatie Beheer Groep, mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.
2. De schoolleider zendt jaarlijks ten minste drie dagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak aan de inspectie een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en waarop is aangegeven welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.

Voor de aanvang van het tweede tijdvak worden een lijst met de kandidaten, de in het eerste tijdvak door de kandidaten behaalde cijfers, de, voor zover van toepassing, alsnog behaalde cijfers voor het schoolexamen, alsmede een overzicht van het vak of de vakken waarin elke kandidaat centraal examen zal afleggen, aan de inspectie gezonden.

Artikel 21 Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. De CEVO kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.
2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd door de CEVO vastgestelde errata.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 23 Vaststelling score en cijfer centraal examen

1. De examinator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinator, bedoeld in artikel 19, tweede lid, stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de in het eerste lid bedoelde score en met inachtneming van artikel 39, eerste lid, onderdeel g van de wet.

Artikel 24 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt de centrale examencommissie vaststelling opgaven nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 25 Verhinderung centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de schoolleider is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen op ten hoogste twee toetsen te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamen-commissie zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de schoolleider aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 31 eerste, tweede dan wel derde lid en waaruit deze toepassing bestaat.

4. Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatscommissie het resultaat mee aan de schoolleider.

HOOFDSTUK V UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Artikel 26 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het examen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 45 of lager zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of hoger zijn, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, wordt het cijfer voor het schoolexamen omgezet in het eindcijfer. De afrondingsafspraken is, afwijkend van wat in het vorige lid is gesteld, dat 5,45 t/m 5,49 een eindcijfer 6 oplevert.

Artikel 27 Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 26.
2. De uitslag luidt "geslaagd voor het eindexamen of "afgewezen voor het eindexamen".
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 28 Uitslag

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd
  - a. indien:
    1. alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
    2. er 1x5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
    3. er 1x4, of 2x5, of 1x5 en 1x4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6,0 is, en
  - b. indien de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel zijn beoordeeld als "voldoende" of "goed".
2. Bij de uitslagbepaling wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen, in achtneming van het gestelde in artikel 12, lid 4,5 en 6, aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, levensbeschouwing en het profielwerkstuk. Voor vwo ook ANW.
3. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan ieder kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. Indien de kandidaat geen gebruik maakt van de mogelijkheid tot herkansing, is de uitslag de definitieve uitslag. Indien de kandidaat wel gebruik maakt van de mogelijkheid tot herkansing, vervangt de uitslag die hierna wordt bepaald de eerste uitslag.

Artikel 29 Herkansing centraal examen

1. Elke kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd nadat ingevolge artikel 26 en 28 de cijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 25, tweede lid van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen.
2. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de schoolleider voor een door de schoolleider te bepalen dag en tijdstip.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 26 en 28 en wordt schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar de eindexamen is afgelegd.

Artikel 30 Diploma en cijferlijst

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld :
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen,
  - b. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. de beoordeling van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding,
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het combinatiecijfer bepaald op grond van artikel 12, vierde lid, en
  - e. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. De schoolleider en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
5. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  1. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsopleiding;
  2. de vakken algemene natuurwetenschappen en maatschappijleer waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo. worden niet vermeld op de cijferlijst;
  3. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het examenbesluit of artikel 10 van het Besluit staatexamens vwo-havo-mavo 2000, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
  4. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;

Artikel 31 Duplicaten en afgifte verklaringen

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door of vanwege Onze Minister worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI OVERIGE BEPALINGEN

Artikel 32 Afwijkende wijze van examineren

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige en daartoe bevoegd, zoals een psycholoog of orthopedagoog, is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover in de onder a. genoemde deskundigenverklaring daartoe een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen in die deskundigenverklaring.

3. Ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, kan worden afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het eindexamenbesluit. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
 De afwijking kan, voor zover ze het centraal examen betreft, slechts bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
4. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 33 Gegevensverstrekking

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt de schoolleider aan de Informatie Beheer Groep en aan de inspectie een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. het profiel of de profielen waarop het examen betrekking heeft
- b. de vakken waarin examen is afgelegd;
- c. de cijfers van het schoolexamen, alsmede in voorkomend geval het vak of de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft;
- d. de cijfers van het centraal examen;
- e. de eindcijfers;
- f. de uitslag van het eindexamen of het deeleindexamen.

Artikel 34 Bewaren examenwerk

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijst, bedoeld in artikel 32, worden gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. Een door de schoolleider en de secretaris van het examen ondertekend exemplaar van de lijst, zoals bedoeld in artikel 32 wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

Artikel 35 Spreiding voltooiing eindexamen

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken examenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers van de centrale examens, die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt de schoolleider aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 33.
5. De schoolleider en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van

het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25.

HOOFDSTUK VII SLOTBEPALINGEN

Artikel 36 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 37 Inwerkingtreding examenreglement

1. Dit reglement treedt in werking met ingang van augustus 2009.

Hoogtepunten uit het PTA-reglement voor 4 Havo

Afwezig en te laat bij een schoolexamen

Ziek tijdens een (school)examenmoment:

- Je ouder(s)/verzorger(s) maken voor aanvang van de toets aan de afdelingsleider bekend dat je verhinderd bent de toets te maken.
- Binnen 48 uur lever jij een daarvoor bestemd formulier in bij de afdelingsleider. (Dit formulier kun je halen bij de coördinatiekamer)
- Je maakt de gemiste toets in de herkansingsperiode. Deze toets “telt” niet als een herkansing maar je kunt de betrokken toets niet meer herkansen.

Te laat bij een (school)examenmoment:

- Tot een half uur na aanvang van de toets mag je nog beginnen. De gemiste tijd ben je kwijt.
- Ben je meer dan een half uur te laat dan mag je niet meer deelnemen. Deze toets moet je dan als herkansing maken.

Inleveren van praktische opdrachten en handelingsdelen

Bij handelingsdelen en praktische opdrachten zijn inleverdata opgenomen in het PTA.

Houd je jij niet aan deze data dan kan de examinerator (je docent) hiervan melding maken bij de afdelingsleider.

De afdelingsleider stelt zich op de hoogte van de reden waarom je het werkstuk niet op tijd hebt ingeleverd. Is hiervoor geen grondige reden aan te wijzen dan “kost” je dit een herkansing. Je krijgt een nieuwe datum waarop het werkstuk alsnog ingeleverd moet worden. Ook kan dit betekenen dat de opdracht aangepast en/of uitgebreid wordt.

Herkansingen

Iedere leerling krijgt volgens onderstaand schema een aantal herkansingen.

leerjaar	Aantal herkansingen
4H	2
5H	5
4V	2
5V	2
6V	5

Per herkansingsperiode mag je twee herkansingen gebruiken. Je mag een herkansing ook sparen. Een voorschot nemen op herkansingen (uit bijvoorbeeld het volgende leerjaar) mag niet.

In mei van de niet-examenklassen wordt een herkansingsperiode georganiseerd. Herkansbaar in deze periode zijn alle herkansbare toetsen die gedurende deze cursus zijn aangeboden.

In september in het cursusjaar van 5V, 5H en 6V vindt er een herkansingsperiode plaats over de herkansbare toetsen uit de einde jaars toetsweek.

Na elke toetsperiode in de examenklas vindt er een herkansingsperiode plaats.

In totaal het de havo-leerling vijf herkansingsperiodes en de vwo-leerling zeven.

Op de lijst met inleverdata is aangegeven wanneer jij jouw herkansingswensen via de daarvoor bestemde formulieren moet hebben aangevraagd.

Herkansingen kunnen niet worden ingehaald. Als jij geoorloofd absent bent op de herkansingsdag blijft de herkansing gespaard. Bij ongeoorloofde absentie is de herkansing verbruikt.

Herkansingen schoolexamen

Voor bijna alle vakken met alleen een schoolexamen, dus geen centraal schriftelijk eindexamen bestaat de mogelijkheid om extra te herkansen. Deze regeling kun je nalezen in artikel 17.

Onregelmatigheden

Als een leerling zich niet houdt aan de regels rond het (school)examen kan de directie de volgende maatregelen nemen.

- Het toekennen van het cijfer 1 voor het betrokken werk.
- Het ontzeggen van deelname aan toetsen en/of examens. Dus geen diploma.
- Het ongeldig verklaren van het betrokken werk. Dus moet er vervangend werk worden gemaakt.

Enkele voorbeelden van onregelmatigheden zijn.

- Het inleveren van niet-eigen werk.
- Spielen.
- Contact met andere leerlingen tijdens het maken van (school)examenwerk.

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Aardrijkskunde								
	Toetsvorm*		Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		stofomschrijving							
Tweede kwartiel		Arm en Rijk Hfst. 1 t/m 4							
Toetsdagen	S	Arm en Rijk Hfst. 1 t/m 4	90	16		Ja	Cijfer		201
Derde kwartiel	PO	Systeem Aarde Praktische opdracht		20	Zie opmerkingen.	Nee	Cijfer	De 1 ^e en 2 ^e inleverdata worden door de docent aangegeven op de aanwijzingsbrief.	301
Vierde kwartiel		Systeem Aarde Wonen in Nederland							
Toetsperiode 4	S	Systeem Aarde Hfst. 1 t/m 4	90	16		Ja	Cijfer		401

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Biologie								
	Toetsvorm*		Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		stofomschrijving							
Tweede kwartiel									
Derde kwartiel	PO	Erfelijkheid: Drosophila		20	1 ^e : 26-2-10 2 ^e : 19-3-10	Nee	Cijfer	Practicum van 6 weken in jan./mrt. met verslag.	301
Vierde kwartiel									
Toetsperiode 4	SOM	BVJ 4HAVO thema 6, 7 en 8	90	20		Ja	Cijfer	geen BINAS	401

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	CKV								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		Hfst. par. 1 en 2 (boek) Minimaal 1 opgave maken + culturele activiteiten (minimaal 1)							
Tweede kwartiel		Hfst. par. 3 en 4 idem Praktische opdracht + culturele activiteiten (minimaal 2)							
Derde kwartiel		Hfst. 2 (boek) idem + praktische opdracht + culturele activiteiten (minimaal 1)							
Vierde kwartiel		Vervolg hfst. 2 + balansgesprek		Zie opmerkingen		O, V of G	Balansgesprekken plant de leerling in KWT twee weken of eerder voor gesprek map inleveren.	SE	
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Economie								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel									
Tweede kwartiel									
Toetsperiode 2	S	Module consumentengedrag	90	20		Ja	Cijfer	Gebruik GR is toegestaan	
Derde kwartiel									
Vierde kwartiel	PO	In overleg met de sectie wiskunde wordt dit bepaald.		20	Ultimo juni 2010 Eind 3e	Nee	Cijfer		401
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Geschiedenis								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		Tijdvak 1 t/m 4							
Tweede kwartiel		Tijdvak 5 t/m 7							
Derde kwartiel	PO	PO Tijdvak 7 t/m 9		20		Nee	Cijfer		301
Vierde kwartiel		Tijdvak 9 en 10							
Toetsperiode 4									

* Aan het eind van het jaar heeft het gemiddelde van de toetsen een waarde van 60% van het PTA.

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Informatica								
	Toetsvorm*	Stofomschrijving	Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel	P O	Module I Informatiesystemen		10	Week 6	Nee		Presentaties in duo's	101
Tweede kwartiel	S O P O	Module II Hardware Hardware	90	10 5	Week 8	Ja Nee			201 202
Derde kwartiel	S O P O	Module III en IV Software en Datacommunicatie Datacommunicatie	90	10 5	Week 8	Ja Nee			301 302
Vierde kwartiel	S O P O	Module V Programmeren en SQL Programmeren	90	10 15	Volgens opdracht	Ja Nee		De PO bestaat uit meerdere programmeeropdrachten verspreid over het hele jaar.	401 402
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo										
Leerjaar	4										
Schooljaar	2009-2010										
Vak	Kunst beeldend										
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO	Code HK	Code DC
Eerste kwartiel											
Tweede kwartiel		Proefwerk klassieken H 2 Zienderogen kunst	90			Nee	Cijfer*	* Gemiddelde van deze cijfers = pta-cijfer (10% van SO Cijfer)			
Derde Kwartiel		Proefwerk middeleeuwen H3 Zienderogen kunst	90			Nee	Cijfer*				
Vierde kwartiel		Proefwerk renaissance H4 Zienderogen kunst	90		Afname in de 4 ^e pta- week	Nee	Cijfer				
Toetsperiode 4											

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Kunst muziek								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	Gewicht in %	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdata Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		Hoofdstuk 1 en 2						Toets Hoofdstuk 1 en 2	
Tweede kwartiel		Hoofdstuk 3							
Derde kwartiel		Hoofdstuk 4	90	5		Ja		PTA-toets Hoofdstuk 3 en 4	
Vierde kwartiel		Hoofdstuk 5 en 6							
Toetsperiode 4			90	5		Ja		PTA-toets Hoofdstuk 5 en 6	401

Afdeling	HAVO								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	LO1								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel	Prac	Softbal Atletiek Voetbal Hockey			Ja		O V G	Indien nodig kan er van periode gewisseld worden i.v.m. weersomstandigheden. Inhalen/herkansen bij onvoldoende	
Tweede kwartiel	Prac	Basketbal Zelfverdediging Badminton Variatie			Ja		O V G	Indien nodig kan er van periode gewisseld worden i.v.m. weersomstandigheden. Inhalen/herkansen bij onvoldoende	
Derde kwartiel	Prac	B.O.M. Volleybal Turnen Variatie			Ja		O V G	Indien nodig kan er van periode gewisseld worden i.v.m. weersomstandigheden. Inhalen/herkansen bij onvoldoende	
Vierde kwartiel	Prac	Handbal Atletiek Softbal Variatie			Ja		O V G	Indien nodig kan er van periode gewisseld worden i.v.m. weersomstandigheden. Inhalen/herkansen bij onvoldoende	
Toetsperiode 4									

Algemeen :

- * Elk handelingsdeel wordt met een cijfer afgesloten, resulterend in een beoordeling o/v/g op het rapport.
- * Een onvoldoende afgesloten handelingsdeel moet worden overgedaan.
Een en ander moet worden afgerond op een nader door de docent vastgesteld tijdstip.
- * Alleen een onvoldoende afgesloten onderdeel kan worden overgedaan.
- * Voldoende wil zeggen:
  1. de leerlingen hebben de lessen LO binnen het domein gevolgd.
  2. de inzet is voldoende, naar het oordeel van de docent LO.
  3. de bewegingsvaardigheden moeten passen bij de individuele leerling.
- * Bij spijbelgedrag komt er altijd een onvoldoende te staan en moet de leerling de lessen LO inhalen of moet de leerling een vervangende opdracht uitvoeren
- * Bij langdurige blessures moet een medische verklaring worden overhandigd.
De leerling krijgt dan in het jaar een of meerdere vervangende opdrachten.
- * Bij kortdurende blessures is de leerling gewoon bij de les aanwezig en helpt de docent LO
- * Indien er aan een handelingsdeel en/of vervangende opdrachten niet is voldaan, volgt er een onvoldoende (o) op het rapport.

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Maatschappijleer								
	Toetsvorm*	Stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		Wat is maatschappijleer? Parlementaire Democratie Rechtsstaat							
Toetsperiode 1 (semester 1)	SOM	Wat is maatschappijleer? Rechtsstaat	60	05-10-09	Ja	20	Cijfer		101
		Parlementaire democratie	60	02-11-09	Ja	20	Cijfer		102
Tweede kwartiel	PO	Verzorgingsstaat en Pluriforme Samenleving + Praktische opdracht							
Toetsperiode 2 (semester 2)	SOM	Pluriforme samenleving Praktische opdracht	60	30-11-09	Ja	20	Cijfer	In semester 1, periode 2 wordt de Praktische Opdracht gemaakt. De 1 ^e en 2 ^e inleverdatum worden aangegeven op de aanwijzingsbrief van de docent.	201
		Verzorgingsstaat	60	18-01-10	Ja	20	Cijfer		202
	PO	Praktische opdracht		11-01-10	Nee	20	Cijfer		203
Derde kwartiel									
Vierde kwartiel									
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Maatschappijwetenschappen								
	Toetsvorm*		Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel		Stofomschrijving							
Tweede kwartiel									
Derde kwartiel		Mens en Werk Praktische Opdracht							
Toetsperiode 3	S	Mens en Werk	90	23-3-10	Ja	10	Cijfer	In de 3 ^e periode wordt de PO gemaakt; de 1 ^e en 2 ^e inleverdatum worden aangegeven op de aanwijzingsbrief van de docent.	301
	PO	Praktische opdracht		23-3-10	Nee	20	Cijfer		302
Vierde kwartiel		Ontwikkelingssamenwerking							
Toetsperiode 4	S	Ontwikkelingssamenwerking	90		Ja	10	Cijfer		401

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	M en O								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel									
Tweede kwartiel	PO	Nader te bepalen		1 ^e : 14-1-2010 2 ^e : 28-1-2010	Nee	20	Cijfer		201
Toetsperiode 2	S	M & O in Balans Deel 1A: hfst. 1 t/m 3 Deel 1A: hfst. 9 t/m 13							
Derde kwartiel									
Vierde kwartiel									
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Natuurkunde								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel									
Tweede kwartiel									
Toetsperiode 2	PO	Practicum: Ontwerpopdracht met verslag	180		Nee	10	Cijfer	Opdracht te maken op een nog af te spreken ochtend of middag	301
Derde kwartiel									404
Toetsperiode 3	SO	Pulsar, Natuurkunde Deel 1 Hfst. 1 t/m 4 - Bewegen in grafieken - Bewegen en rekenen - Elektriciteit - Automaten	90		Ja	20	Cijfer	Binas en (grafisch) rekenapp.	
Vierde kwartiel									
Toetsperiode 4									

Afdeling	Havo								
Leerjaar	4								
Schooljaar	2009-2010								
Vak	Nederlands								
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO
Eerste kwartiel									
Tweede kwartiel									
Derde kwartiel									
Vierde kwartiel									
Toetsperiode 4	S	Taalbeheersingtoets op basis van Nieuw Topniveau blok 4 en 5	90		Nee	10	Cijfer	Stof wordt uiterlijk twee weken voor de toetsdatum precies opgegeven.	401

Afdeling	HAVO										
Leerjaar	4										
Schooljaar	2009-2010										
Vak	NL&T										
	Toetsvorm*	Stofomschrijving	Tijdsduur in min* 1 ^{ste} en 2 ^{de}	Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO	Code HK	Code DC
Deelperiode 1a: Week 36 t/m 41		Module: Het beste ei									
Deelperiode 1b: Week 42 t/m 44		Vervolg van module: Het beste ei									
Toetsperiode 1 Week 44/45	S	PTA-toets: Het beste ei	60		Ja	12,5%	Cijfer				
Week 45 t/m 48		Module: Medische beeldvorming									
Week 48:		Herkansing van PTA-toets TW 1 over module: Het beste ei									
Deelperiode 1c: Week 49 t/m 3		Vervolg van module: Medische beeldvorming									
Toetsperiode 2 Week 2/3	S	PTA-toets: Medische beeldvorming	60		Ja	12,5%	Cijfer				201
Deelperiode 2a: Week 4 t/m 10		Module: Forensische technieken									
Week 6		Herkansing van PTA-toets TW 2 over module: Medische beeldvorming									

Toetsperiode 3 Week 12/13	S	PTA-toets: Forensische technieken	60		Ja	12,5%	Cijfer				301
Deelperiode 2b: Week 11 t/m 16 Week 19	S	Module: Lijmen en hechten PTA-toets: Lijmen en hechten (tijdens de les) Herkansing van PTA-toets TW 3 over module: Forensische technieken	60		Ja	12,5%	Cijfer				
Deelperiode 2c: Week 19 t/m 25		Module: Wat zeg je?									
Toetsperiode 4 Week 25/26	S	PTA-toets: Wat zeg je? Herkansing van PTA-toets: Lijmen en hechten	60		Ja	12,5%	Cijfer	.			401 402

Afdeling	HAVO										
Leerjaar	4										
Schooljaar	2009-2010										
Vak	Wiskunde A										
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO	Code HK	Code DC
Eerste kwartiel											
Tweede kwartiel											
Derde kwartiel	PO	Praktische opdracht			nee	10	Cijfer	PO op een middag in de tweede helft van dit kwartiel	WA12281		WA1281
Vierde kwartiel											
Toetsperiode 4	SO	Getal en Ruimte Havo A, delen 1 en 2, hoofdstukken 1, 6 en 8	90		ja	20	cijfer				

Afdeling	HAVO										
Leerjaar	4										
Schooljaar	2009-2010										
Vak	Wiskunde B										
	Toetsvorm*	stofomschrijving	Tijdsduur in min*	1 ^{ste} en 2 ^{de} Inleverdatum Afnametijdstip*	Herkansbaar*	Gewicht in %	Beoordeling*	Opmerkingen Voorwaarde voor deelname Bijzonderheden	Code TO	Code HK	Code DC
Eerste kwartiel											
Tweede kwartiel											
Derde kwartiel	PO	Praktische opdracht			nee	10	Cijfer	PO op een dag in de tweede helft van dit kwartiel			
Vierde kwartiel											
Toetsperiode 4	SO	Getal en Ruimte Havo B, uit de delen 1 en 2, hoofdstukken 1, 5 en 8	120		ja	20	Cijfer				

BEVESTIGING VAN VERHINDERING

Aan de secretaris van het Eindexamen H.A.V.O.

Hierbij bevestigt ondergetekende dat mijn zoon/dochter/ik *

..... verhinderd was om
(naam)

op ..... aan de deeltoets van het PTA/examen voor het
(datum)

vak .....

van ..... deel te nemen.
(naam docent)

(ruimte voor het nauwkeurig vermelden van de oorzaak en de omstandigheden van de verhindering).

Ik verzoek u hem/haar/mij ¹ in de gelegenheid te stellen een vervangende toets af te leggen.

(plaats) ..... (datum) .....

Binnen 2 x 24 uur inleveren bij mevr. Kamp

*) Doorhalen wat niet van toepassing is.

(Exemplaren zijn af te halen bij de coördinator HAVO, dhr. Vermeer)